

35. setkání Pracovní skupiny TC Praha pro finanční a právní management projektů H2020/HE - FINPRA

Shrnutí prezenční části setkání
23. dubna 2025 na zámku v Křtinách

PREZENTACE Z AKCE

Zkušenosti s auditem Evropského účetního dvora (CV Řež)

- Audity Evropského účetního dvora (EÚD) jsou poměrně vzácné a příjemci v ČR se s nimi setkávají jen výjimečně. Ze zkušeností auditovaného příjemce vyplynulo, že průběh auditu EÚD je velmi podobný klasickému auditu 2. stupně prováděnému Evropskou komisí nebo jí vysoutěženou auditorskou firmou – zahrnuje obdobný způsob komunikace, přiměřený čas na přípravu, stanovené lhůty, požadovanou dokumentaci, výběr vzorků.
- Nejvýznamnějším a pozitivním nálezem auditu bylo, že příjemce neuplatňoval vyšší částky vypočtené dle mandatorního vzorce, ale konzervativně nárokoval nižší částky odpovídající projektovému účetnictví. Tato situace nastává u českých příjemců často. Pozitivní nález byl natolik výrazný, že zcela vyrovnal negativní nález v jiných nákladových kategoriích. Zbýlý kladný rozdíl pak příjemce vůči EK již neuplatnil.

Doporučení českých auditorů k pozitivním nálezům v oblasti osobních N:

- Vysvětlit auditorům, proč u osobních nákladů nárokuje méně, než vyjde mandatorním vzorcem vyplývajícím z GA. V minulosti vnímáno jako systémová chyba, kdy EK příjemce vyzvala, aby si příjemce rozdíl „donárokoval“. Pokud nastane, v rámci kontradiktorního řízení doporučujeme toto striktně odmítnout jako systémovou chybu. Jako argumentaci je možné využít [stanovisko](#) TC Praha vydané za tímto účelem.
- Aby bylo možné nárokovat náklady dle mandatorního vzorce v plné výši, je třeba mít v praxi zavedenou dostatečnou administrativní flexibilitu. Znamená to nejen nepožadovat méně, než je možné, ale také aktivně kontrolovat, zda před uzavřením účetního roku existují neúčelové prostředky, které lze převést na grant – například formou interního převodu z účelově nevázaných mzdových zdrojů daného zaměstnance. Některé instituce jsou schopny v tomto ohledu upravit i svůj mzdový systém tak, aby alokace nákladů přesně odpovídala skutečnosti, což je z hlediska auditora ideální stav. Pokud se navýšení nákladů realizuje prostřednictvím odměn, je nutné hlídat soulad s interní mzdovou směrnicí.

Sdílení zkušeností s prvními kontrolami CFS v HE: Časté dotazy a na co si dát pozor (Interexpert Bohemia)

OSOBNÍ NÁKLADY

Zaokrouhlování v rámci vykazování odpracovaných dnů v měsíčních „Declarations“:

- Dny odpracované na projektu a zaznamenané v „Declaration“ se nezaokrouhlují na nejbližší půlden. Tímto způsobem se zaokrouhluje pouze celkový počet dnů odpracovaných za vykazované období.

Stropy (horizontální/za vykazované období):

- Stropy se aplikují na celkový úvazek zaměstnance v instituci (nikoliv pouze na úvazek na projektu HE), což je v praxi často přehlíženo a příjemci si zbytečně sami limitují dny, které mohou vykázat do projektu.
- Horizontální strop 215 dní se využije pouze v případě, že dotyčný zaměstnanec pracoval na vícero EU projektech v daném roce. (Výjimka: A4: vlastníci MSP a A6: jednotkové N: horizontální strop 215 je nutné hlídat i v případě, kdy osoba pracuje v daném roce pouze na 1 projektu EU).

Stipendia:

- Z hlediska pravidel HE je možné stipendia v projektech využít a řídí se pravidly pro 6.2.A.2: osoby pracující na projektu na základě jiné než pracovní smlouvy. V tomto případě je nutné doložit dny strávené prací na projektu.
- Z diskuse mezi příjemci nicméně vyplynulo, že s ohledem na obvyklé praxe českých institucí a národní legislativu není možné do rozhodnutí o poskytnutí stipendia uvést počet dní/hodin, které mají být odpracovány a že systematické využití stipendií k vyplacení odměn za práci na výzkumném projektu by mohlo být problematické při případných kontrolách inspekce práce, která by jej mohla posoudit jako obcházení zákoníku práce.

Projektové odměňování – výpočet národní referenční sazby dle objektivní interní směrnice organizace:

- Z diskusí vyplynulo, že přítomní příjemci nevyužívají jinou metodu pro výpočet projektového odměňování než fall-back option. [Šablona směrnice](#) o projektovém odměňování vytvořená TC Praha využívána není.

Účast na školeních v akcích RIA/IA:

- V posledních letech auditoři opakovaně narážejí na tendenci vykazovat náklady na školení a vzdělávání v projektech typu RIA/IA, jejichž hlavním cílem je realizace výzkumu, nikoliv rozvoj kompetencí. Je důležité mít na paměti, že na rozdíl od projektů, jejichž primárním účelem je právě budování kapacit a dovedností (např. ERA Chair, Twinning aj.), nejsou tyto náklady v rámci RIA/IA považovány za způsobilé.

PROTOTYPY

V projektech programu HE lze plnou pořizovací cenu dlouhodobého majetku uplatnit pouze ve výjimečných případech – pokud to výzva výslovně umožňuje a tato možnost je následně aktivována v grantové dohodě (GA). Není-li tato možnost ve výzvě uvedena, lze u dlouhodobého hmotného majetku nárokovat pouze odpovídající účetní odpisy.

V kontextu těchto obecných pravidel, auditor upřesnil, jak přistupovat k účtování nákladů na vývoj (prototypů vyvíjených jakožto součást projektových aktivit).

Účtování o prototypech v ČR:

Základní principy: Z účetního hlediska nestačí pro zařazení položky do dlouhodobého hmotného majetku jen její fyzická existence a splnění cenového a časového kritéria. Rozhodující je záměr organizace využívat tento majetek v provozní činnosti po dobu delší než jeden rok.

Níže jsou nastíněny dva možné přístupy k účtování prototypů. Pro lepší orientaci jsou v textu uvedeny stupně technologické připravenosti (TRL), které však slouží pouze jako ilustrativní pomůcka pro rozlišení povahy a zamýšleného využití prototypu.

→ Přístup 1: Účtování nákladů na vývoj prototypu do nákladů vykazovaného období

- Prototypy s nízkou TRL, které slouží k ověření technologie, získání know-how nebo pro jednorázové experimenty a u nichž organizace neplánuje další využití, je možné zaúčtovat přímo do nákladů vykazovaného období (účtová skupina 5xx) včetně plné pořizovací ceny významných komponent. V těchto případech organizace neplánuje aktivaci prototypu do dlouhodobého majetku. Auditoři se v praxi v projektech HE nejčastěji setkávají právě s tímto typem prototypů.

→ Přístup 2: Aktivace prototypu do dlouhodobého majetku

- Prototypy s vyšší TRL, které jsou určeny k sériové výrobě, pronájmu, nebo – v případě veřejných vysokých škol a veřejných výzkumných organizací – k dlouhodobému využití v rámci hlavní činnosti (např. výukové či vědecko-výzkumné) nebo doplňkové činnosti (např. poskytování odborných služeb za úplatu), jsou po jejich sestavení obvykle zařazeny do dlouhodobého majetku.
- Odepisování těchto prototypů začíná až v okamžiku jejich aktivace (účtová skupina 01x, 02x) a uvedení do užívání. K tomu zpravidla dochází až ke konci projektu. Nicméně v průběhu projektu jsou náklady na sestavení prototypu, včetně významných komponent, v jednotlivých letech kapitalizovány (účtová skupina 04x), tzn. evidovány a vykazovány v rámci pořízení dlouhodobého majetku jakožto aktivum v rozvaze.
- V případě, že GA umožňuje nárokovat plnou pořizovací cenu, může být tato kapitalizace způsobilá jakožto uznatelný náklad projektu HE. Pokud GA nárokování plné pořizovací ceny neumožňuje, je způsobilým nákladem pouze poměrná část účetních odpisů aktivovaného prototypu odpovídající době jeho využití v projektu.

UPOZORNĚNÍ: Výše představené přístupy nepředstavují závazný výklad účetních pravidel. Jejich cílem je poskytnout nevyčerpávající přehled možných variant. V individuálních případech doporučujeme konzultaci s účetními nebo auditory. Bez ohledu na zvolený přístup auditoři zdůrazňují, že základním principem vykazování prototypů je zamezení dvojího čerpání nákladů, který musí být u obou přístupů dodržen.

FINANČNÍ REPORTING

- Anotovaná GA doporučuje příjemcům vykázat veškeré způsobilé náklady související s realizací projektu, a to i v případě, že převyšují maximální výši přiděleného grantu. Tato strategie může být výhodná zejména tehdy, pokud ostatní partneři nevyčerpají celý svůj rozpočet nebo jim část nákladů není uznána. Mezi českými příjemci se však tato možnost prakticky nevyužívá – většina organizací čerpá pouze do výše svého naplánovaného rozpočtu. Auditor v tomto ohledu doporučuje řídit se pokyny AGA, což v praxi znamená, že nejpozději ke konci roku musí být případné překročení rozpočtu pokryto z vlastních zdrojů prostřednictvím tzv. přezdrojování.

VYUŽITÍ GRANTŮ LUMP SUM PO SKONČENÍ PROJEKTU

- U zjednodušených forem financování pravidla nestanovují, že náklad nesmí vzniknout po skončení projektu, tak jak je tomu u grantů založených na skutečných nákladech.
- VVŠ a VVI mohou „přebytek“ zakázky financované formou paušálních částek převést do účelového fondu (pasiva, účet 91x) a tyto prostředky dále čerpat na dofinancování dalších projektů vědy a výzkumu.
- Doporučujeme institucím doplnit tento fond do jejich interních předpisů včetně pravidel čerpání.
- Analogicky je možné přistupovat také k institucionálním příspěvkům (jednotkové náklady) vypláceným v MSCA. V tomto případě nicméně platí, že i po skončení projektu by měly být příspěvky použity ve prospěch projektu MSCA (byť toto v praxi není ze strany REA v praxi kontrolováno).

Více o FINPRA

